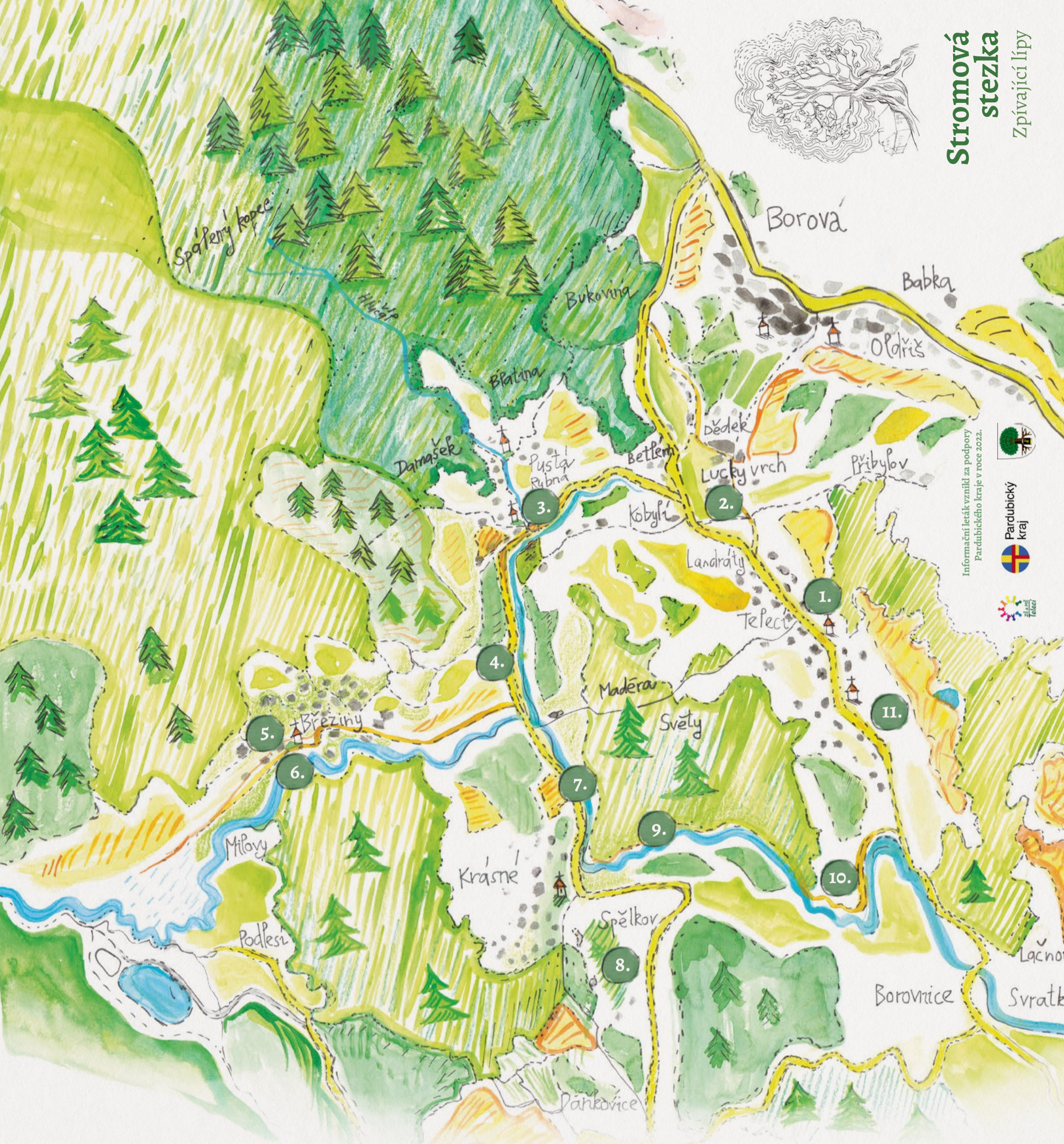

Stromová stezka

Zpívající lípy

Informační leták vznikl za podpory
Pardubického kraje v roce 2022.

1. Zpívající lípa

2. Lucky vrch

3. Lokalita již nežijící 900 let staré lípy v Pusté Rybné u č. p. 2, v r. 1925 rozlomení a postupný konec

4. Drašarova lípa

5. Luňáčková lípa v Březinách

6. Březinská březová alej ke hřbitovu

7. Lípa v Krásném Chalupa pod lípou

8. Památné lípy u hřbitova ve Spělkově

9. Spělkovská lávka a údolí řeky Svratky

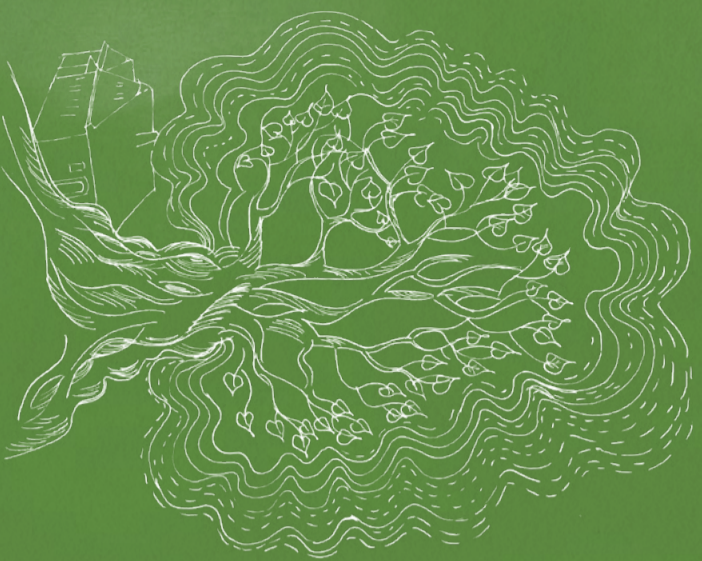

10. Pajkrův dub v Teleticím

11. Dcera Zpívající lípy na školní zahradě ZŠ a MŠ Teletice

Okruh má cca 20 km a dá se ujit přibližně za 6 hodin.

Zpívající lípa

Drůh: lípa velkolistá (Tilia platyphyllos)

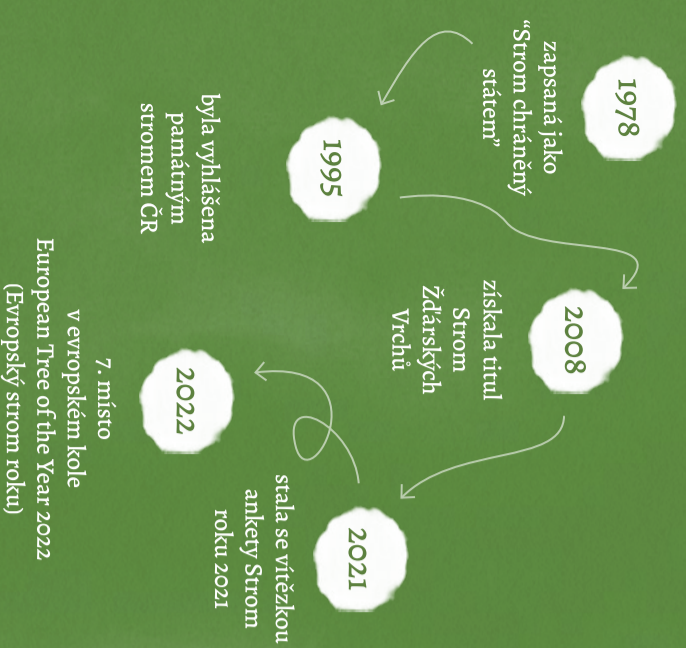
Lokalita: CHKO Žďárské vrchy, obec Telecí

Obvod kmene: téměř 12 m (rok 2022)

Výška: 20 m

Stáří: 700–750 let

Z moderní historie lípy:

Informační leták vznikl za podpory Pardubického kraje v roce 2022.
Výramné zpracování: Veronika Jilková, @veronika_illustrations
Grafika: Lenka Vornáčková (www.works)
Webové stránky: www.zstrelci.cz/stromova-svezka-zpivajici-lipy/

Zpívající nebo také Lukášova lípa patří k nejstarším a nejmohutnějším stromům v České republice. Pravděpodobně byla vysazena na konci 13. století prvními osadníky u původního stavení, které v roce 1660 vyhořelo. Rod Lukášů žil na statku několik staletí, poslední mužský potomek Josef Lukáš padl v první světové válce.

"Umírám daleko od domova, ale lípa roste dál pro příští generace."

Josef Lukáš
(1885–1915)

poslední mužský potomek rodu Lukášů, kteří vlastnili statek u Zpívající lípy několik staletí, padl v první světové válce

"Ta historie s lípou je rozkošná. Těším se na to, až to zhudebním."

Bohuslav Martinů
(1890–1959)

světoznámý hudební skladatel, rodák z Poličky

Lípa svým vzhledem, umístěním i příběhem inspirovala a dodnes inspiruje mnohé jejímu uměleckému zpracování.

A proč Zpívající? K lípě se váže několik verzí pověstí. V nejznámějším literárním zpracování od Milošlava Bureše se dočteme o stařečku Jirouškoví, hospodáři ze statku a českém bratru.

"Jsem básníkem z Vysočiny a miluji tento kraj!"

Milošlav Bureš
(1909–1968)

báseňk Vysočiny, rodák z Poličky, autor textů kantát Bohuslava Martinů

"S rozkoší kocháme se v kráse vzácného zjevu přírodního."

Tereza Nováková
(1853–1912)

spisovatelka s regionálním zaměřením na okolí Litomyšle a Proseče

V historii to byli např. Alois Jirásek, Tereza Nováková, Milošlav Bureš, Adolf Wengig aj. Burešovo zpracování pověstí zaujalo jeho přítele, hudebního skladatele Bohuslava Martinů, který zamýšlel příběh lípy zhudebnit.

V době pobělohorské před vydáním tolerančního patentu, kdy bylo zakázáno jiné než katolické vyznání, se ukrýval v důlně lípy, aby mohl potají opisovat Nový zákon a přitom si prozpěvovat žalmy. Sám sebe neslyšel, protože měl špatný sluch. Jeho hlas se ale nesl okolím a spýval s šuměním listů, a tak se kolemjdoucím zdálo, jako by zpíval samotný strom.

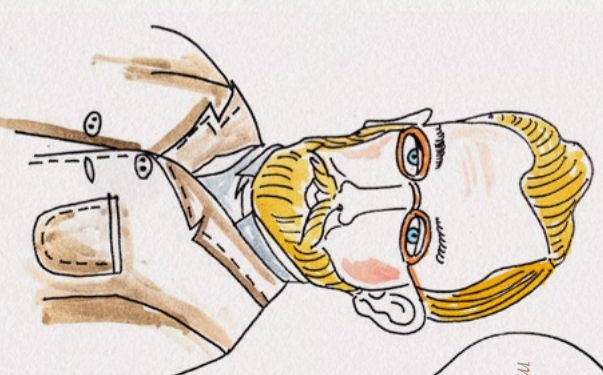
"Sedával jsem v lípě a tajně opisoval Nový zákon a žalmoné zpěvy. Při práci jsem si prozpěvovoval a myslel si, že mě nikdo neslyší."

stařeček Jiroušek
z pověsti O Zpívající lípě

mohl být Jiřík Lukášů, který podle gramotovní knihy začal na statku hospodářit na konci 17. století

"Na tuto sílu našeho lidu myslil jsem, když miřil jsem do vesnice, abych se podíval na "zpívavou lípu"."

Alois Jirásek
(1851–1930)

prozaik a učitel dějepisu

Ne vždy se lípa těšila dobrému zdraví. Už Jirásek poukazyval na její špatný stav, kdy ji popisoval "Chudáčka lípa stará!... dřív že se nerozpadla, s korunnou z čáší jen zelenou...". V minulosti byla napadena dřevokaznou houbou a v roce 1986 do lípy dokonce uhořel blesk. Díky rychlým a citlivým zásahům odborníků a následné pravidelné arboristické péči je lípě předpovězena ještě dlouhá budoucnost.

Sílu a poselství stromu umocňuje výsadbou mladých semenáčků, které vyrůstaly ve sínu Zpívající lípy. Její potomci dnes rostou nejen v České republice, ale i v zahraničí.